جياكردنةوةي أةخنة لة سوكايةتي ... جةمال فةتاح

جیاکردنەوەی ڕەخنە لەسوکایەتی پێکردن کارێکی وشیارانەو شۆڕشگێڕانەیە ؛وەک لەلای هەموان ڕوونە نەتەوەکەمان لەشەڕی چاڵدێراندا کرابە بەدووبەشو لەپاش کۆتایی هاتنی جەنگی جیهانی یەکەمیش دووپارچەکەش کرابە چوار پارچەو خرایەسەر چواردەوڵەتی ستەمکارو داگیرکەر، ئیتر هەر لە کۆتایی جەنگی جیهانی یەکەمەوە کورد بۆ وەڵامدانەوەی دوژمنانی لە داگیرکردن و پارچە پارچە کردنی وە بۆ وەڵام دانەوەی ستەم و زۆرداری دوژمنان دەستیان دایە چەندین شۆڕش و ڕاپەڕین، دوژمنان هەرچەند زۆروبەدەسەڵات تربوون وە هێزی دوژمن هەمیشە لەگەڵ کورد نابەرابەر بوو بەڵام ڕۆڵەکانی نەتەوەی کورد حەماسە خولقێن بوون و قارەمانانە ڕوبڕوی دوژمنان بوونەتەوە وبەپێی ئەو تواناوئیمکانەی کەلەبەر دەستدا بووە بەرگریان لەمافو مانی نەتەوەکەمان کردووە، ئەوشۆڕش وڕاپەڕینانەش ئەمانە بوون 1-شۆڕشی شێخ عەبدوڵای نەهری 2-شۆڕشی شێخ سەعیدی پیران 3-شۆڕشی شێخ مەحمودی نەمر 4-شۆڕشی سمکۆی شکاک 5- شۆڕشی یەکەمی بارزان 6- شۆڕشی دووەمی بارزان 7-شۆڕشی مهاباد 8-شۆڕشی ئەلولی مەزن 9-شۆڕشی گوڵان یان نوێی کوردستانی باشور 10-ڕاپەڕێنی شۆڕشگێڕانەی کوردستانی خۆرهەڵات شانبەشانی گەلانی ئێران و شۆڕشی کوردستانی خۆرهەڵات کەتاکوئێستاش درێژەی هەیە 11-شۆڕشی ئەم دواییەی کوردستانی باکور کەتاکوئێستاش درێژەی هەیە 12-ڕاپەڕینی شۆڕشگێڕانەی جەماوەری کوردستانی باشور، بەکورتی ئەمانەی سەرەوە شۆڕش و ڕاپەڕینەکانی خەڵکی کوردستان بوون بەدرێژایی سەدەی ڕابردوو دیارە شۆڕش و ڕاپەڕین لە بوارێکی یەکجار ناهەمواردا دێتە کردن و درێژەپێدان بۆیە هەرگیز هیچ شۆڕش و ڕاپەڕینێک نەک تەنها لەکوردستاندا بەڵکو لەسەرانسەری جیهاندا بەبێ کەموکوڕی نە بووە ونەهاتووەتەکرن کەمو کورتیەکانیش چی لە لایەن مێوژو نوسان و چی لەلایەن ڕوناکبیرانە وە ڕەخنەکراون و توێژینەوەیان لەسەر کراوە و لەسەر ئەکرێت بەڵام پێویستە گشت ئەو ڕەخنەو سەرنجانە لە قوڵایی دەرونێکی کوردانەوە هەڵبقوڵێن و ڕەخنەگر بۆبەرژەوەندی کورد ڕەخنە بگرێت و بۆڕاست کردنەوەی هەڵەکان بێت بۆسەرکەوتنی هەرچی زیاتری کورد، چونکە ئەو پێشمەرگە قارەمانانەو ئەو سەر کردانەی کەئەو شۆڕشانەیان ئەنجامداوە لەهەرە خەڵکە لەخۆ بردووە کانی کورد بوون کەلەکاتوساتێکی زۆرناهەمواردا وەڵامی دوژمنانی نەتەوەی کوردیان داوەتەوە و گیانی خۆیان لەسەر لەپی دەستی خۆیان داناوە لەپێناوی سەربەستی و خۆشگوزەرانی نەتەوەکەیاندا بەدرێژایی نیوەسەدەی ڕابردوو وشەی پێشمەرگە وەک پیرۆزترین وشە وێردی سەر زاری هەمووکورد بوو لەهەر شۆڕش و ڕاپەڕینێکیاندا لەوانەی سەرەوە کە ناویان هاتووە پێشمەرگەی کورد بجۆگە خوێنیانداوە لەپێناوی سەرفەرازی نەتەوەکەماندا بۆیە پێویستە جێگای ڕێزلێنان بن نەک لەباتی ڕێز لێنان سوکایەتی بەشۆڕش و سەرکردە شۆڕشگێڕە کان و پێشمەرگە بکرێت، هەر ئەوشۆڕشانەو پێشمەرگەی ئەوشۆڕشانەو سەرکردەی ئەوشۆڕشانە بوون توانیان ئەمڕۆژە بۆکورد دروست بکەن بەتایبەتی لەکوردستانی باشوردا لەوپەڕی ئەنفال و کیمیاباران و وێران کردنی شارو گوندەوە هەتا شەق شەلاقی زیندانەکان وتجاوزی نامووسی کوردیان گۆڕی بۆئەم ڕۆژەی ئێستای کوردستانی باشوری تێدایە کەنەک هەر کوردی باشور بەڵکو کوردی گشت پارچەکانی کوردستان لەهۆی ئەو قەوارەیەی کوردستانی باشور سەریان بەرزەو

هەنگاوی پەلە بەرەو چارەنوسو مافە نەتەوایەتیە کانیان ئەنێن ئەودەست کەوتەی کوردستانی باشور هێندە بەرزە کە کورد لەمێژوی دوریەوە ئەوسەرکەوتنەی بەخۆیەوە نەدیوە ئەبێت هەمووکورد بزانێت کورد لەوپەڕی نەگبەتی و ماڵوێرانیەوە بووبە خاوەنی ئەودەست کەوتانە وەئەگەر ئەو دەست کەوتانەش لەدەست دەربچن جارێکیکەو وابەئاسانی بەدەستی کورد ناکەونەوە بۆیە کورد بەگشتی لەسەریەتی کە بەهەموو توانامان ئەو دەستکەوتانە بپارێزین وەئەرکی سەرشانی هەمووکوردە کەبە تەواوی توانای پارێزگاری لەدەستکەوتە کانی کوردستانی باشور بکات بەتایبتی لەم سەردەمەدا چینی ڕۆشنبیران پێویستە زۆر وریایانەو لەخۆبردوانە مامەڵە لەگەل بارودۆخی کورد بەگشتی و کوردستانی باشور بەتایبەتی دابکەن چونکە ڕۆشنبیران ئەرکی مێژویی قورستریان لەسەرشانە لەچاوچینو توژەکانی تری کۆمەڵگای کوردستان ؛وەک لەچەندین وتاردا باسم کردووە ڕەخنەو ڕەخنە لەخۆگرتن کارێکی شۆڕشگێرانەو یەکجار شیاوە چونکە ئەگەر ڕەخنەو ڕەخنە لەخۆگرتن نەبێت نەکۆمەڵگاکەمان پێشئەکەوێت وەنە یاسا ئەچەسپێت وەنە کەم وکورتیە ئیداری و ئابوری و سیاسیەکان پڕئەکرێنەوەو نەژیانی گەلەکەشمان ئەگەشێتەوە، بەڵام ڕەخنەش لەکورد بۆکورد پێویستە دروست کەرانەبێت نەک وەک هەندێک بەناوی رەخنەگرتنەوە سوکایەتی بەشۆڕش وپێشمەرگەو سە رکردایەتی شۆڕش و گشت پیرۆزیەکان ئەکەن، بۆیە پێویستە ڕۆشنبیری کورد ڕەخنە لەسوکایەتی پێکردن جیابکاتەوە ئەگەر کەسێک ویستی سوکایەتی بە شۆڕش و بەپێشمەرگەو بەکەسایەتیە شۆڕش گێڕەکانی کورد بکات ئەوکەسە هەرکەس بێت و لەژێر هەرئایدیاو بیرو بۆچونێکدابێت و لە بن ناوی هەر دروشمێکدا بێت بییەوێت یان نەییەوێت ئەچێتە خانەی دوژمنانی نەتەوەی کوردەوە، چونکە ڕەخنەو ڕەخنە لەخۆ گرتن پرنسیب و شێوازی خۆی هەیەو سوکایەتی کردنیش بەکوردو شۆڕش و پێشمەرگاتی و سەرکردەکانی شێوەی خۆی هەیەو ئەوکەسەش کە سوکایەتی بەشۆڕش و پێشمەرگەو سەرکردەکانی بکات ئەوە دوژمنانی نەتەوەی کوردن نەک کورد، بۆیە داواکارم نوسەران وڕۆشنبیران زۆر وریا یانە مامەڵە لەگەل بارودۆخی ڕابردوو ئێستاو داهاتوی کورد دابکەن بۆبەرز ڕاگرتنی قەڵەم و بەرز ڕاگرتنی نوسین وبەرز ڕاگرتنی پیرۆزیەکانی کورد ..

جمال فتاح

2005/6/1